

Seyyad ARAN

Əvvəli ötən sayımızda

Ermənilər tərəfdəki bütün postlarda işıqlar yanırdı. Hündürlükdə olduqlarından hər şey gözleri önündəydi. Hücum-filan olsaydı, azərbaycanlı əsgərlər onların postlarına çatana qədər biləcəkdilər, dərhal toparlanacaqdılar. Azərbaycan ordusunun əsgərlərinin vəziyyəti hərbi-strateji baxımdan olduqca müəkkəb idi. Aşağıdan xəbərlər qalxmağın, sürünməyin, irəliləməyin çətinliyindən əlavə, bütünlüklə düşmənin gözü qarşısında açıq hədəfə çevirilsin. Nə qədər ehtiyatlı, çevik, hiyləgər olmasın ki, diqqət çəkməyəsən, düşmənin gözündən yamı biləsən.

Qaranlıq qatılırdı. Ermənilər tərəfdə elə də hərəkətlik duyulmurdur. Azərbaycanlıların hücum edə biləcəyi ermənilərin ağına gəlmirdi, deyəsən. Ohanyan səddinə çox güvənirdilər. Əmin idilər ki, minimalmış səhərlərdən keçərkən kiçik bir ehtiyatsızlıqdan partlayış olacaq, onlar da dərhal gələnləri gülləbaran edib öldürəcəklər. Ona görə də arxayınlaş postlarına mürgü vururdular. Sabahın açılmasına hələ çox qalır.

"Kitayski post"dan başlayacaqdılar. Onlara ən yaxın post o idi. Ermənilər qarovulda dayandıqları yerin papaqlığını qırmızı kiremit parçalarından elə düzəlmişdilər ki, uzadıq Çin cəvlinin dam örtüyünü xatırladı. Ona görə də hər iki tərəf öz aralarında həmin yeri rus dilində "Kitayski post" adlandırdılar. Azərbaycan ordusunda da hələ hərbi təminatların eksiziyəti köhnə ənənəyə görə rus dilində işlədirdilər. Biz də yazımızda bu ənənəyə əməl etmək məcburiyyətindəyik.

Gecənin təm tarisində spayor rotasının komandiri Hüseyinov astadan "hazırslar!" dedi. Dəstənin bütün üzvləri "hazırslar!" dedilər. Avadanlıqlarını götürüb irəlilədilər. Çox qaranlıq olsa da, gedəcəkləri yeri yaxşıca öyrənmişdilər. Çalışdıqları ki, ayaqlarının altında dəş qalmasın, digirlərib nə salmasın. Yoxsa düşmənin nəsi hiss edib atəz açsa, planları pozulur. Maksimum ehtiyatlı olmaq gərəkdir. Həmi qis-qıvrq gətirmədi.

Digər hücum qrupları da onların ardınca qarabaqara gedirdilər. Bir daha dəstə üzvləri nəzərdən keçirən Hüseyinov "Ya Allah!" deyib du'a etməyə başladı. Dəstə üzvləri də ürkürləndi kəlməyi-şəhadətlərini söyləyib tam toparlandılar. Sürünə-sürünə "Kitayski post"ə yaxınlaşdılar.

Spayorlarımız qorxmada, ürkəle, diqqətə, ehtiyatla işləyirdilər. Azərbaycan əsgəri bu günü çoxdan gözləyirdi. Qaranlıqda

ara boşluqlardan, dərə boşluqlarından, yarıqlardan sürüşürək, burulmuş yay kimi açılaraq yuxarı dırmaşırdılar. Lap kombriq deyən kimi: kəpənək kimi sessiz, ildırım kimi sürətli.

Onların dalınca tapşırıq alan böyük istehkamçı qrup da sabah obaşandan tankların rahat keçməsi üçün əməliyyata başladı. Böyük yolu onlar açmalıydılar. Ondan bir gün əvvəl komandirlər Mais Borxudarov və Bakir Orucov əraziyə birlikdə baxış keçirib öz aralarında döyüş müəvəsi aparmışdılar və bu aralıqdakı ərazini hədəfləmişdilər. Bütün proselər doqqlıyına qədər hesablanmışdı. Bir neçə gün qabaq tankları, digər döyüş texnikalarını yaxına gətirib elə gizlətmişdilər ki, kənardan qətiyyənlə hiss olunmurdur.

Rövşən arada spayorların düşsən beyni, başı "qızı komputer" Akifo xırda daşlar atırdı ki, e, tez ol daa, səhər açılır. Nə bitdönərsən orda?

O da yumruğunu düyünləyib hədə göstərirdi ki, qoy ismi qurtarım, gör sənə başına nə oyun açacam. Rəhmətiyin oğlu, mən burada kabab yemirəm c... Birdən ermənilər hiss edərək, əməliyyat pozulur. Sonra komandirə nə cavab veririk. Çəşdirmə məni, işləyirəm axı...

Üzeyir ölinin üstünə düşən dəmcidən diksindi. Başını yuxarı qaldırırdı. Yox, yağı səildi... Dəsmalını çıxarıb Akifin torini səildi.

- Qorxursan?..
- Yoox... Bir gün yaranmışam, bir gün də öləcəm... Kimdi dünyanı axıracan tutub gedən. Amma ölüm də şərefli olmalıdır. Ən azı döyüş meydanında. Yoxsa, kiçik bir səhvin ucubandan? Məsuliyyətdən çəkiniyəm. Birinci mən başlamışam. Hamı gəlib burdan keçəcək. Səhv etməməlidir. Bilirsən də, bizim işdə səhv bir dəfə olur. O səhvi mən belə də başqa yerdə minə atırdanda edə bilərəm. Amma bu gün baxanda yox. Gör neçə vaxtdır, bu günü gözləyirik.

Lələtopə yüksəkliyi olduqca mühüm post idi. Ordan baxanda strateji baxımdan Füzulinin qalan bütün ərazisini, sonra Beyləqanı, hətta İmişlinin konturlarını görmək olurdu. Elə möhkəm istehkamlar tikmişdilər ki, onları keçib Lələtopəyə qalxmaq ağıla gəlməz idi. Erməni əsgərlərinin işi formal olaraq keşik çəkənləri ərazidə vaxt keçirmək idi. Yeni azərbaycanlılar baxanda görsünlər ki, postda kimə var. Həm də öz komandirləri də arxayın olunsun.

"Kitayski post"da iki erməni əsgər keşik çəkirdi. Hərdbəndir də qarşı-qarşıya gəlib yerlərini dəyişirdilər.

- Növəti yerdəyışmə olanda hücumu keçəcəyik. Onda fikirləri yayğın olacaq.
- Keşfiyyət qrupunun rəhbəri Ağayev üzünü gizir Rüstəmovə tutdu: - Üzəydəki sənin-dir.

Rüstəmov başa düşdü. İti bığcığını olinə də tarazladı. Rauf və Solim üzünü çevirib bir yönə erməni əsgərinin üstünə şığıyib onu yəyirdilər, nəfəsin çıxmağa qoymadılar. Süpürüşməni duyən o biri əsgər silahını tarazlayıb atəz açmaq istəyəndə Rüstəmovun bığcığı köksünə sancıldı. Sırıqarası düş üstə çöken erməninin səsinə çıxarmasın deyə, dərhal ağzını qapadı. Rüstəmov bığcığı daha da dərinə soxdu.

İlk homle uğurla başa çatdı. Artuq-əskik səsi-küy olmadıqından hər şey əvvəlki kimi idi. Sanki bu kiçik başı olmamışdı.

Ağayev məlumat vermək üçün ağzını ratsıyaya tutdu. Rauf tez yaxına gəlib astadan pıcladı.

- Cənab komandir, belə deyir. "Cin bizdədir!" Postun adını rus dilində desəniz, duyuyq düşürsə.

İrəvanın

Roman

Ağayev duruxdu. Hərbi qayda var. Əməliyyat zərəfatı yeri deyil. Hər şey doqıq və konkret olmalıdır...

Amma Şair də düz deyir...

Yaxşı, Şair deyən kimi olsun. Başa düşməsələr, hamının bildiyi adla deyar.

Kombriq Borxudarov kapitan Ağayevin siqnalını gören kimi səbirsizcəsinə: - Bəli, bəli, eşidiyəm, - dedi.

- Çin bizdədir...

Komandirin başa düşməkdə çətinlik çəkdiyini səngərdəkilərin hamısı hiss etdi. Açıq-aşkar tövşüyürdü. Həyəcədən da ola bilirdi. Nəyisə götür-qoy edirdi. Açıq danışa bilmirdi, sual verib nəyisə aydınlaşdırmaq da istəmirdi... Nəhayət, səs gəldi.

- Şair səninlədir.

- Bəli!

- Öün ağzı ilə danışsın?

- Bəli.

- Yeni aramızda olan Çin ölkəsi bizdədir.

- Bəli.

- Dəməli, hər şey qaydasındadır.

- Elədi ki, var!

- Elədirsə, uğurlar!

Hər şey plan üzrə gedirdi. Postlar bir-birinin ardınca qısa süpürüşmədən sonra təslim olurdu. Mümkün qədər atəz açmamış əmr edilmişdi. Yuxulu ermənilər ilk anlarda nə baş verdiyini anlamırdılar. Bir zərbədən kazarmanın düşməsinə sarılırdılar. Uzunmüddətli müşahidələr bəhrəsini verirdi. Azərbaycan əsgərləri əlləri ilə qoyublarmış kimi bütün cığırın və keçidləri uğurla adlayaraq götürürdülər. Düşməni qəfil yaxalayıb axırlarına çıxırdılar. O qədər sürətlə işləyirdilər ki, düşmənlər el də tərpedə bilmirdilər.

Lələtopənin atəyindəki beş postun mərkəzi dördüncü post idi. Ratsıyada danışmış onlar da tutulur. Yaşı bir erməni döyüşçü əlini-əlinə vurub qaçaqqa çəkdi.
- Ara, bu azərbaycanlılar, deyəsən, qırıb qurtarıblar. İndi də cinlərə oturub dururlar. Ay siziz... - söyüş söydü.
- İçək qəhrəman, igid erməni əsgərlərinin sağlığına. Dünyanın bütün cin-şeytanları da gəlsələr, bizə bata bilməzlər.

Başçıları polkovnik-leytenant Maksim Qırıqorıyan dolu stəkani başına çəkdi. "Vahh!" olayış silkələndi, atılıb-düşdü. Səskən ortada bəllib gəvələdi. Yəyə-yəyə də yəno "vahh! vahh!" eləyirdi. Deyəsən, içi çox yanırdı. Özüni göstərmək istəmişdi, amma tut arayı əməlləce xırtmışdı.
Yan-yörəsindəkilər də tut arayı başlarına çəkib pufuldaya-pufuldaya ollorini yeməyə uzadırdılar ki, ikinci raportu da eşitdilər: - İkinci Cin də bizdədir!

Yəno şabı qəhqəhə бүрдү. Bir nəçəsi özündən gəldi. Bayaqqı erməni tonənəli şəkildə boyan etdi:
- Sabah şəxsən özüm generaldən xahiş edəcəm ki, mənə təkbaşına icazə versin, gedim Horadizi götürüm. Mənim o Mubarrızdan neyim eskikdir? Vayy, bu azərbaycanlılar nə günə qaldılar, ara, adamları yoxdur, qırıb qurtarıblar. Sizi inandırmaq ki, cinlər bizim hücumu görsələr, qorxularından onlar da avtomatlarını azərbaycanlılara

tuşlayacaqlar. Sağ qalmaq üçün cəsur erməni əsgərlərinə tabe olub müsəlmanların qanını axıdacaqlar. Görərsiniz.

Axırıncı postda da işlər düz gətirmədi. Səngərin divarına sıyıb qayıdan orta yaşlı erməni azərbaycanlı əsgərləri görüb bağır-bağır posta töpəldi:

- Türklər ağzımızın içindədilər.

Əsgərlər mövqə tutduqları yerdən postu gülləbaran etdilər. Amma çox güclü-müqəvəmot gördülər. "Deyəsən, çətin olacaq". Ermənilərin mövqeyi möhkəm idi.

Mayor Elnur Əliyev:

- Uşaqlar, gəlin, eliklə posta girek, - dedi.

Hamı bir nəfər kimi irəli atıldı. Birdən dəstənin qabağında bir qumbara düşdü. Dəstə üzvlərinə heç nə olmasın deyə, Elnur özünü qumbaranın üstünə atdı.

- Salamət qalın, uşaqlar!

Dəlğədən hələ bir tərəf düşdü. Əsgərlərin hamısı yüngül bədən xasəratları aldılar. Ölen yalnız mayor Əliyev idi. Bədəni parça-parça olmuşdu.

Hamının göz yaşı içinə axdı...

Elə bu an komandirin səsi gəldi. - Niyə gecikirsiniz?

Rota komandiri vəziyyəti olduğu kimi dedi:

- Cənab komandir, yaman dironiş göstərir, həm də çoxdurlar... Elnur Əliyev həlak oldu...

...Hiss olundu ki, kombriq sarsıldı. Uzun pauza verdi...

Eşitdikləri sözlər əsgərlər inanmadılar.

- Bir az dözü, özüm gəliyəm!

Maksim Qırıqorıyan durmadan düşüncələrini ruhlandırır. - Qorxmayın! İndi bizimkiler köməyə gəlib bunların anasını ağladacaqlar!

Ən müxtəlif yerlərdən atəz açıldı. Ermənilər daldalıdılar yəno yaxşı bələd idilər. Həm də sayca çox idilər. İçəri girmək mümkün deyildi. Yaxına getmək də müşkül idi. Onlar şabın ağzındakıları yaxşı görürdülər. Azərbaycan əsgərləri isə qaranlıq şabda onları görmürdülər.

Üzeyirə Rövşən nisbətən irəlilədi də gəlsələr, bizə bata bilməzlər. Çəmləyib qapısı dəmir torla örtülmüş kazarımayaya iki qumbara atdılar. İkisi də tora dəyib bir az geri düşdü. Toz-duman hər yeri бүрдү. Hiyləgər Qırıqorıyan kazarmanın ağına çıxıb yaxında olan əsgərləri atxırdı. Toz, tüstü səryələndə birdən Üzeyiri gördü. Üzeyir çökəyin içində gizlənməmişdi. Qırıqorıyan avtomatı qaldırıb onun sinəsinə nişan aldı. Başqa atılan qumbaranın əsgərlərin hamısını öldürdüyünü zənn edirdiyindən çox arxayın olmuşdu. Sağ qalmasıya hiss edən Üzeyir bir an içində var gücünü toparlayıb yuxarı dikəldi. Avtomat güllələri onun qurşağının aşığına tutdu.

- Rövşən, monti vurdu!

Rövşən yaxındaydı. Üzeyirə atəz açanı gördü. Havaya uçub darəti boşaltdı. Qırıqorıyan onu görmədiyindən arxayınlaşmışdı. Tut aradığını da təsiri olmasın deyirdi. Başına dayon güllələrdən ləngərdi. Ağzı üstə yəno sərdi. Son dəfə tətiyi çəkdi. Güllələr səngərin divarlarına girdi.

yolları

Elə bu an kombrig Borkxudarov iki əsgəri yetişdi. Səngərdəkilər aslana döndülər.

Borkxudarovla gələn qranatatomyotçu silahını çiyində rahatlayıb atəş açaraq dəmir toru vurub dağıtdı. İçəridə vətənfəşə qopdu Briqada komandiri ömr etdi:

- Ən azı bir nəfəri diri tutmağıq, həm diqqətli olun, həm də ehtiyatlı.

Horadizi götürmək istəyən erməninin yalvarışları eşidildi.

- Ara, bizim nə günahımız. Biz özümüz gəlməmişik ki. Bizi götürüblər. Yazığınız gəlsin! Bax, silahımızı qoyub çıxırıq.

Kombrig "ol saxlayın!" işarəsi verib dedi:

- Çıxın! Dəyməyəcəyik.

Sonra Rəvşəno döndü: - İçərinə yaxşı-yaxşı yoxla! - dedi.

* * *

Döyüşün ikinci günüyü. Ermənilər göz bəbəkləri kimi qorudaqlar, arın-arxayın oturdular Lələtəpənə qoyub xeyli uzaqlara qaçmışdılar. Çox zəif müqavimət göstərirdilər. Buna səbəb həm də oydu ki, Ağamirin cəsur artilleriyası döyüş zamanı ermənilərin on bir tankını vurub onları sözün əsl mənasında sarıstırmışdı. Heç cür başa düşə bilmirdilər ki, Azərbaycan əsgərləri bu qədər dəqiqliklə onların axırına necə çıxa bilərlər. Ona görə də açıq-aşkar döyüşdən imtina edib, sağ qalanlar da tankdan çıxıb pərakəndə halda qaçmağa başladılar. Komandirləri əsgərlərini saxlaya bilmirdilər. Onların sırasında indiki müdrik adamlar da çox gözə deyirdi. Deyəsən, tələm-tələsik ermənilər yaşayan rayonlarda yığıb götürmüşdilər. Onların da nəşliqlərini o saat görünürdü. Döyüşə giren kimi gülləyə tox gəlirdilər. Hiss olunurdu ki, zorla götürüblər. Olərkən onları götürənlər üzünə sönük döyüşçülər. Narazılıqları çöllərə səpilmis qurumşu meyitlərinin si-fətindən də görünürdü.

Rəvşəno ilə xəbər verdilər ki, vuruşmanın lap önündə mayor Səməd Nəsitov, bütün polkun sevimlisi Rəhin Piriyyəv və bir gizir atılan mərmirlərdən həlak olmuşlar. Düşmənin meyitini götürməyə imkan vermird. Belkə də özləri götürmək istəyirlər. Kaşfiyyət qrupunun baş leytenantı Elşən: - Mən gedib onları götürərəm! - dedi.

Həmmi ümidli, həm də nigarçılıqla ona baxdı. Meyitlər güllə selinin altında idi. Belkə, doğrudan da, kimsə sağ idi. Ermənilərin canfəşanlıqlı bununla da bağlı ola bilərdi... Komandir Mirzəyev Elşənə və onun qrupuna xeyir-dua verdi. - Gedin. Allaha əmanət olun!

Təcili yardım maşını ilə həmin koordinata saat irəlilədilər. Bizimkilər də həmin istiqaməti güllə yağışına tutub düşmənin başını qatır, onları irəliləməyə qoymurdular. Ölmüş bildikləri döyüşçüləri maşına yığanda gördülər ki, Rəhin sağdır. Çatılmaz dodaqlarını yaylayıb: - Qardaş, Şəhin, gəldimmi? - dedi.

Elşən rəvşəno ilə xəbər verdi ki, Rəhin ağır yaralanıb, qardaşını arzulayıb. Tez Şəhin döyüşün hansı qolunda olmasını tapıb

onu Lələtəpənə zirvəsinə çağırırdılar. Bu işi kapitan Ağayeva tapşırırdılar. O da Rəvşəno göstəriş verdi.

Geri qayıdanda Elşən sürücüyə bərk-bərk tapşırırdı. - Çalış, çıxırdan çıxma, bu yolu bizim sapyorlar yoxlayıb, təmizdir, bir az asta sür, həyəcanlanma.

Mərmirlər təcili yardım maşınının gah sağına, gah soluna, gah önünə, gah da arxasına düşürdü. Yaxında partlayan növbəti mermi maşını bərk tutdu. Sürücü nə qədər ehtisə do, müvazinətli saxlaya bilmədi. Qrup üzvləri də, yaralıları da, meyitləri də hərə bir tərəfə düşdü. Təcili yardım maşınının qabaq hissəsi dağıldı. Möcüzə baş verməmişdi. Heç kim ciddi xəsarət almamışdı.

Prosesi diqqətlə izləyən Mirzəyev yeni avtomobil göndərdi. Sürücü heç nəyə baxmayaraq topoləri aşaraq gəlirdi. Resorun qırılmasının, dağılmasının həyində deyildi. Elşən sol ayağını çəki bilmirdi, yara tozu olduğundan axsaya-axsaya onlara tərəf gələn maşına tərəf yeriyirdi.

- Yaralıları götürün!

Həmmi bir yerə toplayıb təhlükəli zondan uzaqlaşdı.

Dizindən aşağı axan qan dayanmırdı. "İnpoketi" açıb içindən iqt çıxartdı, onunla baldırını yuxarıdan bərk-bərk sıxdı.

Xoşbəxtlikdən, Elşənün sümüyünə bir şey olmamışdı. Baldırı dağılmışdı. Həkim də tez sanyib qanaxmanın qabağını saxladı.

* * *

Lap yaxından Raufun - Şəhin səsi gəlirdi.

*Dəlilərim, bu gün dəvə günüdür,
Müxəmmət ölkəsi talanmaq gerek!
Çox iyidlar yarasından bəllənər,
Şərbəttək qanını yalanmaq gerek!
Koroğlu içində düşməni qanını,
Mərd meydanı nərəsindən tanıni,
Qırın vəzirini, tutun xanını,
Ləş-ləşin üstünə qalanmaq gerek!*

Şəhin Şəhin sözlərindən lap vəcdə gəlirdi. O da ürəkdan "Ləş-ləşin üstünə qalanmaq gerek!" deyərək nərə çəkdi. Ermənilər tez aradan çıxıb bilsinlər deyə, texnikalarını, silahlarını da atıb qaçırırdılar, təkli ola keçməsinlər.

Raufun boğuş səsi gəldi.

- Şəhin! Qardaşın yaralanıb. Belkə aşağı - hospitala aparmaq lazım gəldi. Yanında olсан yaxşıdır.

Şəhin deyilənləri əli söz kimi qarşıladı. Bu saat ilk ağla gələn söz yaralanmaq idi. Mühəribədir də... Həmmi yaralanır. Yaralanmaq yaxşıdır, təkli ölmək olmasın. Şəhin də üz-gözü qan içindəydi. Alnında, sifətində, boynunda sıyrıntılar vardı. "Əşsi, yəqin, əli şeydir. Vaxt itirməyə dəyməz".

Nəro çəki-çəki irəli yüyürdü:

- Heç bu ləzzəti yarımcıq qoyallar? Şəhin güllə yağışının altında rəqəş edirmiş kimi atıla-atıla gah sağ, gah da sol tərəfdəki çökəklərə girərək düşmənin düz üstünə yeriyirdi. Rauf onu döyüşdən aralaya bilməyəcəyini anlayıb axır sözünü dedi:

- Ağır yaralıdır. Soni istəyir... Deyir, sözü var.

Söz elə bil indi çatdı. Şəhinin əli totikdə dondu. Şair üzünü çevirib irəli cımdı, xeyli aralandı. Yəni "Koroğlu"ndan şərdəyirdi.

*Haydu, dəlilərim haydu,
Yeriyin meydan üstünə!
Havadakı şahin kimi,
Tökülün əl qan üstünə!*

"Görəsən, qardaşı nə demək istəyir. Yəni belə ağır yaralıdır?"

Cəmiyyətlərin arasıyla geri sürünürdü. Arxa cəbbədəkilər yaralıları daşıyırdılar. Cold və tədbiri tərəpəndirdilər. Çovtına güllədən savayı onları heç nə tutmazdı. Düşmənin başı qaçmağa qanışmışdı. Ermənilər canlarını həyindəydilər.

...Rəhin döyüşdən 3 ay əvvəl kurs keçmişdi. Bodonco anq uşaq idi. Qardaşı Şəhin zərərətə deyirdi ki, ə, sən Allah, ondan muğayət olun, bərk külek əssa, götürüb aparacaq, əldə-ayaqda itəcək.

Şəhinin belə deməyə baxmayaraq Rəhin çox zırak və əldən itiydi. Göz yumub açıncə avtomati açıq yığırdı. Həttə zəbilibə belə onun kimi sürətli deyildi. Belə anq uşaq 60-70 dəfə jim edirdi, 35-40 dəfə turnikdə durtarırdı. Söz tapa bilməyənənlər onun cökisinən azlığı ilə bağlayırdılar. Rəhin gülməyib birca bəna deyirdi: - Yaxşı, avtomati söküb yığmağım nəylə ələqədar idi?

Avtomati 9 saniyyəyə sökdürdü. 18-19 saniyyəyə yığırdı.

Rəhin kursda birinci oldu. Çox özündən deyən oğlanlardan fərqli olaraq hərbi normalivləri artıqlaması ilə yerinə yetirdi. Döyüş təmrinlərini sürətlə və uğurla başa vurmaqda ona çatın olmadı. Şəhin bu dəfə də zərərətindən qalmadı:

- Sən ölmüysən, eyni kişidən, eyni arvadın olan döşmə qardaşımı, deyəsən, yaxşı tanımamışam.

Rəhin erməni əsgərlərini ot kimi biçirdi. Düşməni özü məstətl qalmışdı ki, atılan güllələrdən ondan necə uza keçir. Gözlərinin qabağındakı azərbaycanlı əsgər erməniləri bir-bir dəniyir, onlar işə onu vura bilmirlər, güllələrin hamısı yan keçir. Axırda söz-ləşib Rəhini qumbara ilə öldürməyi qərar alırlar. Çə qumbara atırlar. Biri ayaqlarının altına düşür. Qəlpələr bütün bədənində olur. Yıxıla-yıxıla da olsa, yənə atəş açır, ona yaxınlaşıb hər ehtimala qarşı əsir götürmək istəyənləri qanlarına qəltən edir.

Şəhin görün kimi əl elədi. Onu həy-ləyanların üzərindəki tələsi görüb götürdü. Rəhinə yaxınlaşanda onu çən içində gördü. Bütün varlığı sarıladı. - Qardaş, qardaş! - deyib onun başını qucaqladı. Gözün-dən sol kimi yaxınlaşmağa başladı. - Qardaş! - deyib bir də haray çəkdi. Bərk-bərk bağrına basdı.

- Yavaş, ağrıdır... - Rəhin imlədi. Şəhinin dərhal qolları boşaldı.

- Nəce oldu? - "Yaralandın" sözünü demədi. Artıq idi...

- Böyrümdə qumbara partladı. Elə bil mənə götürüb... göydən yerə qırıldır.

Döyüş uzaqlarıda, Rəhinə kondinə doğru düzəngahlarda arxa cəbbədəkilər öyləb eləmədən yaralıları daşıyırdılar. Nəhayət, onlara da yaxınlaşdılar. Şəhinin də kəməyi ilə-Rəhini xərrəyə qoydular. Sürət-lə aşağı, avtomobilərin yanına qaçdılar. Şəhin qardaşının başı üstündən aralanmaq istədi. - Mən də gedim!

Tibbi personaldan heç kim dinnədi...

Davamı gələn sayımızda